

Alles draait om de schooldirecteur

Schooldirecteuren spelen een beslissende rol bij de invoering van **passend onderwijs**, ontdekte Naomi Ruijs die voor haar bachelorscriptie vijf Bredase basisscholen onderzocht.

Bij de woorden ‘passend onderwijs’ denken veel mensen aan het samenwerkingsverband. Dat is de kartrekker. De inspirator. De regelaar. Niet dus. Bij de invoering van passend onderwijs draaide alles om de individuele schooldirecteur. Dat ontdekte Naomi Ruijs (20) tijdens het onderzoek voor haar bachelorscriptie naar hoe basisscholen de begintijd van passend onderwijs hebben ervaren. Ruijs studeert Bestuurs- en organisatiewetenschap aan de Universiteit Utrecht. Er zijn twee soorten basisscholen: scholen die al ruim voor de invoering aan de slag gingen met passend onderwijs en scholen die daar tot het allerlaatste moment mee hebben gewacht. ‘Voor die laatste groep was de hervorming lange tijd een ver-van-mijn-bedshow,’ zegt Ruijs. ‘En toen passend onderwijs in augustus 2014 werd ingevoerd, voelden zij zich erg overvallen.’

Alvast beginnen

Ruijs sprak voor haar onderzoek onder meer met directeuren en intern begeleiders van vijf basisscholen van het grote samenwerkingsverband Breda en omstreken (in totaal 144 scholen). Drie van de vijf scholen waren ruim op tijd begonnen met passend onderwijs – soms zelfs al enkele jaren voor de officiële invoering. Ondanks alle onzekerheid en onduidelijkheid waarmee deze hervorming lange tijd was omgeven. Ruijs: ‘De directeuren van deze scholen dachten: we zullen hier vroeg of laat toch iets mee moeten doen, dus laten we maar alvast beginnen. Ze kozen voor een aanpak die het beste past bij hun leerlingen en onderwijsvisie.’ Toen passend onderwijs daadwerkelijk werd ingevoerd, hadden deze scholen veel profijt van hun voortvarendheid. Ruijs: ‘Het personeel was al goed op de hoogte van wat passend onderwijs in de praktijk betekent.’ Leerkrachten en intern begeleiders waren hierdoor volgens Ruijs veel positiever over de hervorming dan hun collega’s van de afwachtende scholen. Of een basisschool tot de ‘voorlopers’ danwel ‘afwachters’ behoorde, hing volledig af van de individuele directeur.

‘Het was echt doorslaggevend of hij of zij al in een vroeg stadium enthousiast was geraakt over passend onderwijs.’

Hebben directeuren die op het allerlaatste moment met passend onderwijs begonnen, gefaald? ‘Nee,’ zegt Ruijs stellig. ‘Ik vind dat zij gegronde redenen hadden om af te wachten. Er bestond lange tijd veel onzekerheid over passend onderwijs, bijvoorbeeld over de vraag of het een bezuinigingsmaatregel zou zijn. En in de tussentijd waren er nog zoveel andere zaken die scholen moesten regelen.’

Tolerantie

Alle onderzochte scholen bleken achter de doelstellingen van passend onderwijs te staan. Ook Ruijs zelf is een groot voorstander. ‘Het is goed dat er meer kinderen in het reguliere onderwijs kunnen blijven. Het zorgt voor meer tolerantie voor mensen die “iets” hebben.’

Nu maar hopen dat het óók goed gaat met de tolerantie tussen al die totaal verschillende scholen die sinds kort moeten samenwerken – goedschiks of kwaadschiks.

Speciaal voor hen nam Ruijs een zelfgeschreven gedicht op in haar scriptie getiteld *De handreiking*:

‘Verschillen bestaan, / In afdruk, levenslijnen / Maar in eenzelfde overkoepelende warmte, / Een tinteling / Ontstaat wederzijdse herkenning / En is de hand de wederhelft, / In een gemeenschappelijke oplossing / Passend onderwijs.’ ■

Ook klaar met je scriptie over onderwijs? Stuur een samenvatting aan redactie@didactiefonline.nl en maak kans op een plaats in deze rubriek.